

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Композиційні особливості аргументованого есе»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Спеціальність: 035. Філологія.

Галузь знань: 03. Гуманітарні науки.

Затверджено на засіданні кафедри.

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Композиційні особливості аргументованого есе
Викладач (-і)	Іванишин Наталія Ярославівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08
E-mail викладача	nataliia.ivanyshyn@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Композиційні особливості аргументованого есе» є важливою для формування комунікативного портрета філолога, оскільки вміння творити якісний текст демонструє найвищий рівень володіння мовою. Питання оригінального текстотворення сьогодні одне з ключових у мовознавстві, літературознавстві, журналістиці тощо, оскільки в умовах доступу до «послуг» штучного інтелекту все важче стає навчитися й навчити когось писати академічно доброчесний текст. Навчальна дисципліна «Композиційні особливості аргументованого есе» спрямована на формування у студентів професійних компетентностей у сфері академічного письма та розвиток навичок створення переконливих аргументованих текстів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є забезпечення студентів теоретичними знаннями та практичними навичками написання аргументованих есе, розвиток критичного мислення та вміння будувати логічно структуровану аргументацію.

Завдання (цілі):

- ознайомлення з основними принципами та структурою аргументованого есе;
- вивчення методів побудови переконливої аргументації;
- розвиток навичок критичного аналізу та оцінки аргументів;
- опанування техніки роботи з джерелами та їх коректного цитування;
- формування вмінь створювати власні аргументовані тексти.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Під час вивчення курсу «Композиційні особливості аргументованого есе» студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей, зазначених в ОП «Українська мова і література»:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення та редагування текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

ПРН 20. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год.
Практичні заняття	18 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
6	035 Філологія	3	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Основи аргументованого есе: вступ, структура та методи аргументації.	2	2	5
Тема 2. Розробка аргументації: робота з джерелами, контраргументація, мова та стиль письма.	2	4	5
Тема 3. Практика написання есе: процес письма та типові помилки.	2	4	10
Тема 4. Види аргументованих есе та основні підходи до їх створення.	2	2	10
Тема 5. Критерії оцінювання есе. Техніки peer-review. Самооцінка та рефлексія.	2	4	20
Тема 6. Академічна доброчесність: принципи академічної доброчесності; плагіат та його уникнення; етичні аспекти аргументації.	2	2	10
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу узгоджена з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. За вивчення дисципліни студенти отримують максимально 100 балів. Зокрема, за роботу на практичних заняттях – максимально 50 балів, за виконання самостійної роботи – 10 балів, за індивідуальне завдання – 10 балів, за залікову роботу – 30 балів.		
Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота полягає в оригінальності текстотворення, дотриманні композиційних і формальних параметрів есе.		
Практичні заняття	Вивчення і повторення теоретичних питань зі стилістики, опрацьованих тем курсу, виконання практичних робіт, написання тестів есе на різні теми.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є отримання позитивної оцінки зі всіх видів робіт (максимально 100 балів, мінімально 26 балів). На рейтингову оцінку впливає присутність здобувача на заняттях, активність на практичних заняттях, успішне написання оригінального есе, вчасне і належне виконання самостійної та індивідуальної роботи, відсутність пропусків і запізнь на заняття.		
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; форма здачі: практичні завдання, написання аргументованого есе (30 балів).		
7. Політика навчальної дисципліни			

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає Комісія з питань етики та академічної доброчесності при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Іванишин Н. Я. Парафраз і способи його інтерпретації в сучасній лінгвістичній науці. *Перспективи розвитку сучасної науки та освіти* : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 19-20 січня 2025 року). Львів : Львівський науковий форум, 2025. С. 56-58.
2. Іванишин Н.Я. Функційне навантаження okazіоналізмів у художньому тексті Марії Титаренко “Комунікація від нуля. Есеї для Мані”. Причорноморські філологічні студії. 2024. №5. С. 38-44. DOI <https://doi.org/10.32782/bsps-2024.5.5> URL: <https://journals.onmu.in.ua/index.php/philology/article/view/355/480>
3. Лінгвістичний аналіз тексту: словник термінів / Голянич М.І., Іванишин Н.Я., Ріжко Р.Л., Стефурак Р.І. / за ред. М.І.Голянич. Івано-Франківськ : Сімік, 2012. 392 с.
4. Мацько Л. І. Стилїстика української мови: підручник Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. Київ : Вища школа, 2003. С. 7-302.
5. Національний проєкт: пишемо есе : методичні матеріали для вчителів / Блажко М. та ін. URL: <https://essay.nus.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/ese.pdf> (дата звернення: 18.06.2024).
6. Національний проєкт: пишемо есе : робочі аркуші / Блажко М. та ін. URL: <https://essay.nus.org.ua/wp-content/uploads/2024/11/robochi-arkushi-dlya-uchnivstva-1.pdf> (дата звернення: 07.12.2024).

7. Стефурак Р. І. Архітектоніка художнього есе. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки.* № 2 (205), 2023. С. 194 – 199.
8. Титаренко Марія. Як написати успішний есей: Кейси від Марії Титаренко. Школа журналістики та комунікації. <https://sjc.ucu.edu.ua/news/yak-napysaty-uspishnyy-esey-keysy-vid-mariyi-tytarenko/>
9. Художній текст – слово – образ: лінгвостилістичний аспект : монографія / [М. І. Голянич та ін.] ; за редакцією М. І. Голянич. Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. 408 с.

Викладач:

Іванишин Наталія Ярославівна,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови